

Glossariy

6.3 Shartsiz va shartli reflekslar.Markaziy nerv sistemasida tormozlanish

1. **Refleks** — organizmning tashqi yoki ichki ta'sirlarga markaziy nerv tizimi orqali beradigan avtomatik javobi.
2. **Shartsiz refleks** — tug'ma, irsiy yo'l bilan beriladigan va hayot davomida o'zgarmaydigan refleks.
3. **Shartli refleks** — hayot davomida o'rganish va tajriba asosida shakllanadigan refleks.
4. **Markaziy nerv sistemasi (MNS)** — bosh miya va orqa miyadan iborat bo'lib, organizm faoliyatini boshqaradi.
5. **Bosh miya po'stlog'i** — shartli reflekslar hosil bo'ladigan MNSning yuqori bo'limi.
6. **Orqa miya** — shartsiz reflekslar amalga oshadigan MNS qismi.
7. **Tormozlanish** — nerv hujayralarida qo'zg'alishning susayishi yoki to'xtashi jarayoni.
8. **Ichki tormozlanish** — bosh miya po'stlog'ida refleks faoliyatining vaqtincha susayishi.
9. **Tashqi tormozlanish** — kuchli tashqi ta'sirlar natijasida refleksning to'xtashi.
10. **Shartli tormozlanish** — shartli refleksning maxsus sharoitda susayishi.
11. **Differensial tormozlanish** — o'xshash ta'sirlardan faqat bittasiga javob berishni o'rganish jarayoni.
12. **Keçikkan tormozlanish** — refleks javobining vaqt jihatdan kechikib yuzaga kelishi.

13. **Qo'zg'alish** — nerv hujayralarining faol holatga o'tishi.
14. **Reflektor yoy** — refleksni amalga oshiruvchi nerv yo'llari majmuasi.
15. **Reseptor** — tashqi yoki ichki ta'sirni qabul qiluvchi sezuvchi tuzilma.
16. **Effektor** — refleks javobini bajaruvchi a'zo (mushak yoki bez).
17. **Sinaps** — nerv hujayralari orasidagi aloqa joyi.
18. **Dominanta** — markaziy nerv sistemasida ustun bo'lgan qo'zg'alish o'chog'i.
19. **O'rganish** — yangi shartli reflekslar hosil bo'lish jarayoni.
20. **Moslashuv** — organizmning tashqi muhit sharoitlariga moslashish qobiliyati.